

Wskazania Konferencji Episkopatu Polski dotyczące przygotowania dzieci do przyjęcia i przeżywania sakramentu pokuty i pojednania oraz Pierwszej Komunii Świętej

Wstęp

1. Niniejszy dokument zawiera podstawowe wskazania dotyczące przygotowania i przeżywania sakramentów: pokuty i pojednania oraz Eucharystii, ze szczególnym uwzględnieniem przystąpienia do tych sakramentów po raz pierwszy w życiu w każdej parafii w Polsce, przy zachowaniu praw biskupów diecezjalnych.

I. Wprowadzenie teologiczne

2. Eucharystia jest źródłem i zarazem szczytem całego życia chrześcijańskiego (KK 11), streszczeniem i podsumowaniem całej naszej wiary (KKK 1327). W Najświętszej Eucharystii zawiera się całe duchowe dobro Kościoła, sam Jezus Chrystus, Jego trwała Obecność (KKK 1324).
3. Msza święta jest równocześnie i nierozdzielnie dziękczynieniem i uwielbieniem Boga Ojca, Ofiarą Chrystusa, dokonaną na Krzyżu, antycypowaną w Wieczerniku i dopełnioną w Zmartwychwstaniu – i świętą ucztą Komunii w Ciele i Krwi Pana (KKK 1358).
4. W centrum celebracji Eucharystii znajdują się chleb i wino, które przez słowa Chrystusa i wezwanie Ducha Świętego stają się Ciałem i Krwią Chrystusa (KKK 1333).
5. Owocem Komunii Świętej jest pogłębienie zjednoczenia z Chrystusem i między ludźmi. Komunia Święta podtrzymuje, pogłębia i odnawia życie łaski otrzymane na chrzcie świętym (KKK 1391-1392).
6. Eucharystia, przez umocnienie miłości i przyjaźni z Bogiem, gładzi grzechy powszednie i zachowuje od przyszłych grzechów śmiertelnych (KKK 1394-1395).
7. Chrystus kieruje do swoich uczniów usilne zaproszenie, aby przyjmowali Go w sakramencie Eucharystii: „Zaprawdę, zaprawdę, powiadam wam: Jeżeli nie będziecie spożywali Ciała Syna Człowieczego i nie będziecie pili Krwi Jego, nie będziecie mieli życia w sobie” (J 6, 53) (KKK 1384).
8. Udział w uczcie eucharystycznej wymaga czystego serca, wolności od grzechu ciężkiego, dlatego Kościół nie zezwala na dopuszczenie dziecka do Pierwszej Komunii Świętej bez uprzedniej sakramentalnej spowiedzi (*Dekret „Quam singulari” Świętej Kongregacji Sakramentów o wieku, w którym należy dopuszczać dzieci do Pierwszej Komunii Świętej*).
9. Sakrament pokuty i pojednania obejmuje dwa istotne elementy: z jednej strony akty penitenta, który nawraca się pod działaniem Ducha Świętego, a mianowicie: żal, wyznanie grzechów i zadośćuczynienie, a z drugiej strony działanie Boże za pośrednictwem Kościoła (KKK 1448).

10. Sakrament pokuty i pojednania przynosi przebaczenie grzechów przez Boga, a także pojednanie z Kościołem (KKK 1440).
11. U tych, którzy przyjmują sakrament pokuty z sercem skruszonym i z duchowym nastawieniem, nastają spokój sumienia i pogoda ducha (KKK 1468).

II. Wprowadzenie pastoralne

12. Przygotowanie dzieci do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii ma na celu doprowadzenie dziecka do świadomego i osobistego spotkania z kochającym i przebaczącym Chrystusem oraz zjednoczenia z Nim w Komunii Świętej. Celem formacji jest także głębsze wprowadzenie dziecka we wspólnotę Kościoła przez doświadczenie wspólnoty wiary i miłości we wspólnocie parafialnej.
13. Przygotowanie oraz przeżywanie pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej obejmuje następujące etapy:
 - a) przygotowanie dalsze, które rozpoczyna się w okresie wczesnego dzieciństwa i polega na wychowaniu religijnym w rodzinie, regularnym uczestniczeniu w niedzielnej i świątecznej Mszy świętej, a następnie na uczęszczaniu na lekcje religii (katechezę) w szkole;
 - b) przygotowanie bliższe polegające na udziale dziecka w nauczaniu religii (katechezie szkolnej) oraz w katechezie parafialnej przewidzianej na I i II klasę szkoły podstawowej, stanowiącej wprowadzenie do katechezy sakramentalnej;
 - c) przygotowanie bezpośrednie dokonuje się w klasie III i polega w dalszym ciągu na udziale w nauczaniu religii (katechezie szkolnej) oraz w parafialnej katechezie sakramentalnej. Przygotowanie to powinno mieć przede wszystkim charakter duchowy zmierzający do zdobycia osobistego doświadczenia religijnego i włączenia się we wspólnotę wierzących. Istotą tego przygotowania jest pogłębienie wiary w realną obecność Jezusa w Komunii Świętej i wzbudzenie pragnienia jej przyjmowania.
14. Po przyjęciu Pierwszej Komunii Świętej następuje roczny etap, którego celem jest pogłębienie mistagogiczne, czyli głębsze wprowadzenie w przeżywanie sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Odbywa się ono w klasie IV i jest zwieńczone przeżyciem rocznicy Pierwszej Komunii Świętej.
15. Po przyjęciu tych sakramentów rodzice, duszpasterze i katecheci, a także rodzice chrzestni, rodzeństwo i dziadkowie powinni troszczyć się o pogłębianie życia sakramentalnego dzieci przez udział w niedzielnej Mszy świętej oraz regularnej spowiedzi (głównie praktykę pierwszych piątków miesiąca) i Komunii Świętej.
16. W każdej parafii należy uroczyście obchodzić rocznicę Pierwszej Komunii Świętej jako uwielbienie i dziękczynienie za sakrament pokuty i pojednania oraz Komunię Świętą, co ma stanowić impuls do dalszego rozwoju i pogłębiania życia sakramentalnego.

17. Po przyjęciu Pierwszej Komunii Świętej konieczne jest kontynuowanie formacji chrześcijańskiej poprzez systematyczne uczestnictwo w lekcjach religii i pogłębianie znajomości wiary katolickiej.
18. Pogłębianiu więzi z Chrystusem zapoczątkowanej w dniu Pierwszej Komunii Świętej służy również stała, pozasakramentalna i systematyczna katecheza parafialna dzieci. Nie może ona powtarzać treści i metod nauczania religii w szkole, ale skupiać się na pogłębianiu osobistej wiary i przynależności do Kościoła.
19. W celu głębszej formacji chrześcijańskiej warto zaprosić dzieci do włączenia się w grupy parafialne działające przy parafii, takie jak np.: Eucharystyczny Ruch Młodych, Oaza Dzieci Bożych, Dziewczęca Służba Maryjna, Papieskie Dzieła Misyjne, służba liturgiczna, czy schola muzyczna.
20. Przygotowanie dzieci do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii powinno odbywać się w ścisłej współpracy duszpasterzy i katechetów z rodzicami. Za najważniejsze zadania rodziców w tym przygotowaniu należą: wspólną modlitwę rodziców z dzieckiem i za dziecko, systematyczne uczestnictwo wraz z dzieckiem w niedzielnej i świątecznej Mszy świętej, kierowanie się w życiu codziennym zasadami Dekalogu, rozmowy z dzieckiem na tematy podejmowane podczas katechez, pomoc w opanowaniu podstawowych modlitw i zrozumieniu niezbędnych treści związanych z sakramentem pokuty i Eucharystii, pomoc dziecku w rozwoju moralnym, codzienne świadectwo życia z wiary, wychowywanie do życia w prawdzie i miłości.

III. Wskazania organizacyjne

21. Przyjęcie Pierwszej Komunii Świętej odbywa się na zakończenie III klasy szkoły podstawowej, tj. około 10. roku życia dziecka. Jednocześnie należy szanować lokalne tradycje tzw. wczesnej Komunii Świętej. Szczegółowe regulacje w tej sprawie wydaje biskup diecezjalny. W takim wypadku główną rolę w przygotowaniu dzieci do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii pełnią rodzice, którzy powinni pozostawać w ścisłej współpracy z katechetą i duszpasterzem miejsca zamieszkania dziecka.
22. Uprzywilejowanym środowiskiem przygotowania bezpośredniego do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii jest parafia zamieszkania dziecka, a nie parafia, na terenie której znajduje się szkoła. W uzasadnionych sytuacjach przystąpienie do tych sakramentów jest możliwe poza parafią zamieszkania na podstawie zaświadczenia o odbyciu stosownego przygotowania. Niezbędne ustalenia w tym względzie należy poczynić jak najszybciej po rozpoczęciu przygotowania.
23. Warunkiem rozpoczęcia przygotowania dzieci do tych sakramentów jest złożenie przez rodziców (opiekunów) deklaracji uczestnictwa w przygotowaniu do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Formularz deklaracji przygotowuje parafia, a powinien on zawierać niezbędne dane osobowe oraz zasady związane z przygotowaniem zarówno dzieci, jak i ich rodziców. Ważną

sprawą jest, by przy zgłoszeniu dziecka proboszcz przeprowadził duszpasterską rozmowę z jego rodzicami.

24. Wraz z deklaracją rodzice (opiekunowie) składają świadectwo chrztu świętego dziecka, jeśli było ono ochrzczone poza parafią, w której ma przyjąć pierwszą Komunię Świętą.
25. Koniecznym warunkiem uczestnictwa w parafialnym przygotowaniu do Pierwszej Spowiedzi i Komunii Świętej jest uczęszczanie na lekcje religii w szkole. Odpowiedzialni za formację parafialną powinni się zatem upewnić, że ten warunek został spełniony.
26. Katecheza parafialna przygotowująca do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii powinna mieć charakter duchowy. Dziecko powinno systematycznie uczestniczyć w niedzielnej Mszy świętej oraz nabożeństwach związanych z rokiem liturgicznym (róžaniec, Droga Krzyżowa, nabożeństwa majowe itp.) oraz w spotkaniach tematycznych. Minimalna liczba spotkań, jakie powinny odbywać się podczas katechezy parafialnej stanowiącej przygotowanie do tych sakramentów powinna wynosić – zgodnie z *Programem nauczania religii z 2018 roku* – 24 (w każdej klasie po 8 spotkań).
27. W przypadku szczególnych okoliczności, jak np. wiek dziecka, niepełnosprawności, trudności rozwojowe, zaniedbanie wychowawcze itp., katecheta oraz duszpasterz winni roztropnie i indywidualnie potraktować sprawę jego przygotowania. Należy unikać formalizmu i rygoryzmu duszpasterskiego.
28. W sytuacji, gdy dziecko mieszka z rodzicami za granicą, a rodzice wyrażają wolę, aby przyjęło ono pierwszą Komunię Świętą w Polsce, rodzice wraz z dzieckiem powinni:
 - a) zgłosić się do parafii za granicą, do której przynależą, z prośbą o przygotowanie ich dziecka do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej z zaznaczeniem, że te sakramenty zostaną przyjęte w Polsce. Po zakończonym przygotowaniu proboszcz (bądź rektor misji) sporządza dokument poświadczający przygotowanie i gotowość dziecka do przyjęcia tych sakramentów, który należy przedstawić w parafii w Polsce.
 - b) zgłosić się do parafii w Polsce, najlepiej w roku szkolnym poprzedzającym rok, w którym odbędzie się pierwsza Komunia Święta, w celu zapisania dziecka, z zaznaczeniem, że przygotowanie dziecka będzie miało miejsce za granicą.
 - c) odnośnie do szczegółów związanych z uroczystością Pierwszej Komunii Świętej należy dostosować się do zasad i warunków ustalonych w parafii udzielania sakramentów.
29. Jeżeli przygotowanie dziecka nie jest możliwe w parafii za granicą, jego warunki i zasady określa proboszcz parafii, w której ma nastąpić przyjęcie sakramentów.
30. Przy podejmowaniu decyzji o przystąpieniu dziecka do pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej proboszcz:
 - a) zasięga opinii prowadzących przygotowanie w parafii i w szkole,

- b) bierze pod uwagę systematyczny udział w katechezie parafialnej, szkolnej oraz uczestnictwa w niedzielnej Mszy świętej i innych nabożeństwach.
31. Najważniejsze kryteria dotyczące dyspozycji rodziców i dziecka do przyjęcia Pierwszej Komunii Świętej są następujące:
- a) dziecko jest ochrzczone i czynnie należy do wspólnoty Kościoła katolickiego. W przypadku, gdy dziecko nie jest jeszcze ochrzczone, należy udzielić mu tego sakramentu po uprzednim przygotowaniu,
 - b) wiara w obecność Pana Jezusa w Komunii Świętej,
 - c) osobiste pragnienie przyjmowania Pana Jezusa w Komunii Świętej,
 - d) rozeznanie co do istoty grzechów oraz cnót chrześcijańskich,
 - e) pragnienie uzyskania przebaczenia swoich grzechów i osiągnięcia chrześcijańskich cnót,
 - f) przystąpienie do sakramentalnej spowiedzi.
32. Dniem Pierwszej Komunii Świętej ma być zasadniczo niedziela, pamiątka dnia zmartwychwstania Chrystusa, najstarszy i pierwszy dzień świąteczny Kościoła, podstawa i rdzeń całego roku liturgicznego (*Konstytucja o Liturgii*, 106). Niewłaściwą praktyką jest organizowanie Pierwszej Komunii Świętej w Wielki Czwartek czy w Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Chrystusa.
33. W praktyce duszpasterskiej należy zachęcać dzieci i rodziców do uczestnictwa w nabożeństwach tzw. Białego Tygodnia, bądź też innych dobrych praktykach wypracowanych w diecezji, (np. Białe Niedziele), w których – z natury rzeczy – teksty modlitw i homilii, jak też cała atmosfera tych spotkań, mają pogłębiać i umacniać duchowe owoce rozpoczętego życia eucharystycznego.
34. W parafii powinna znajdować się specjalna księga, w której zapisuje się imiona i nazwiska dzieci przystępujących do Pierwszej Komunii Świętej.
35. Warto upowszechniać praktykę ujednoliconego stroju dla dzieci pierwszokomunijnych. Powinien on odpowiadać powadze uroczystości, aby nie koncentrować uwagi na ubiorze. Nie może on tworzyć dyskomfortu wśród dzieci i rodziców.
36. Uznając zwyczaj obdarowywania dzieci prezentami, należy jak najwcześniej uświadamiać im istotę Komunii Świętej, źródło prawdziwej radości, jakim jest przyjęcie Pana Jezusa. Należy dołożyć starań, by kwestie materialne nie przysłoniły wartości duchowych oraz istoty przeżywanej uroczystości.
37. Przyjęcia z okazji Pierwszej Komunii Świętej powinny być poprzedzone i zakończone wspólną modlitwą. Powinny one odbywać się bez alkoholu.
38. Rodzice i chrzestni powinni zaangażować się w liturgię Mszy świętej, podczas której udzielana jest Pierwsza Komunia Święta. Ze względu na znaczenie Słowa Bożego dobrą praktyką jest odczytywanie tekstów liturgii słowa przez przedstawicieli rodziców. Dzieciom natomiast można powierzać inne funkcje, jak np. śpiew czy procesja z darami.

39. W sytuacji, gdy rodzice nie mogą wraz z dziećmi przystąpić do Komunii Świętej, należy kierować się roztropnością duszpasterską. Warto podjąć wobec nich duszpasterskie towarzyszenie w takich okolicznościach wspólnego życia.

IV. Wskazania dotyczące treści

40. Celem spotkań w klasach pierwszej i drugiej jest przede wszystkim ukazanie piękna chrześcijaństwa, pogłębienie najważniejszych prawd wiary oraz położenie akcentu na modlitwę i liturgię jako dziękczynienie Bogu za zbawcze wydarzenia. Dzieci powinny zapoznać się także z wystrojem kościoła oraz pieśniami w różnych okresach liturgicznych.
41. W trzeciej klasie należy skoncentrować się bezpośrednio na sakramentach pokuty i pojednania oraz Eucharystii. Należy omówić istotę tych sakramentów, obrzędy oraz ich znaczenie egzystencjalne. Jest to także czas na omówienie szczegółowych zagadnień dotyczących przebiegu dnia pierwszej spowiedzi i Komunii Świętej.
42. Po przyjęciu Pierwszej Komunii Świętej należy umożliwić dzieciom i ich rodzicom przeżycie tzw. Białego Tygodnia, bądź kilka tzw. Białych Niedzieli. Warto zaprosić dzieci i rodziców na spotkanie o charakterze dziękczynnym za dar spowiedzi i Komunii Świętej, które mogłoby odbyć się np. w czerwcu oraz motywującym do dalszych systematycznych spotkań z Chrystusem i wspólnotą Kościoła. Cenną praktyką jest organizowanie po Pierwszej Komunii Świętej pielgrzymek do miejsc świętych.
43. Podczas spotkań w klasie czwartej, których – zgodnie z *Programem nauczania religii* – powinno być również osiem, należy wdrażać dzieci do praktykowania pierwszych piątków miesiąca, a także do regularnego przystępowania do spowiedzi i Komunii Świętej.
44. Pod koniec klasy IV należy przeprowadzić spotkanie przygotowujące do rocznicy Pierwszej Komunii Świętej.

V. Wskazania dotyczące form i metod

45. W przygotowaniu dziecka do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii bardzo ważny jest aspekt przeżyciowy, dlatego podczas spotkań powinna panować atmosfera pełna życzliwości i radości.
46. Każde spotkanie formacyjne w parafii powinno składać się z dwóch części. Pierwsza z nich w ciekawy i angażujący sposób powinna przypominać wskazane wyżej treści, a druga dawać możliwość ich przeżycia przez modlitwę, zaangażowanie w liturgię, śpiew itp. Powinno to służyć doświadczeniu wspólnoty wiary i modlitwy.
47. Spotkania dla dzieci powinny odbywać się w małych grupach formacyjnych. Liczba uczestników nie powinna przekraczać 12 osób.
48. Spotkania w grupach mogą prowadzić kapłani, osoby konsekrowane, katecheci świeccy lub animatorzy ruchów i stowarzyszeń katolickich. Osoby te powinny posiadać predyspozycje do pracy z dziećmi.

49. Wśród metod nauczania katechetycznego nie może zabraknąć memoryzacji, bowiem katecheza jest częścią tej „pamięci” Kościoła, która zachowuje wśród nas żywą obecność Chrystusa. Przedmiotem zapamiętywania winny być formuły modlitewne oraz syntetyczne ujęcia formuł wiary. Należy jednak pamiętać, że memoryzacja, która jest ważna i potrzebna, powinna mieć miejsce przede wszystkim w szkole i nie może wyprzeć innych metod katechezy (Por. Polskie Dyrektorium Katechetyczne, 26).
50. W przygotowaniu parafialnym do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii chodzi nie tylko o przekaz wiedzy, ale przede wszystkim o doświadczenie przez dzieci osobistej relacji z Bogiem, a także o udział w radosnej wspólnotcie wierzących.
51. Dla katechezy parafialnej odpowiednie są metody aktywizujące, a zwłaszcza przeżyciowe, biblijne i liturgiczne ze szczególnym uwzględnieniem celebracji pokutnych według „Obrzędów sakramentów pokuty”.
52. W trakcie przygotowania do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii warto przygotować tematyczne celebracje Słowa Bożego lub Mszę świętą w małych grupach zgodnie z zaleceniami „Dyrektorium o Mszach świętych z udziałem dzieci”.

VI. Formacja rodziców

53. W przygotowaniu do sakramentu pokuty i pojednania oraz Eucharystii konieczne jest objęcie formacją rodziców dzieci pierwszokomunijnych. Dobrym rozwiązaniem jest organizowanie regularnych spotkań dla rodziców równoległe do spotkań przeznaczonych dla dzieci.
54. Szczególną troską należy otoczyć rodziców pozostających w związkach niesakramentalnych, ukazując im ważne miejsce we wspólnotcie Kościoła i zachęcając ich do zaangażowania w jego życie.
55. Treściami formacji rodziców powinny być prawdy wiary, liturgia, zasady moralne i modlitwa, a także religijne wychowanie dzieci ze szczególnym uwzględnieniem zjawisk zachodzących we współczesnym świecie. Szczegółowe treści spotkań dla rodziców zawarte są w *Programie nauczania religii*.
56. Wskazane jest, aby spotkania z rodzicami odbywały się w formie warsztatów i celebracji sprzyjających zaangażowaniu uczestników.

VII. Proponowane tematy spotkań w parafii dla dzieci z *Programu nauczania religii* (Częstochowa 2018, s. 80-82)

- Klasa I
 - Z Bogiem rozpoczynamy nowy rok szkolny i katechetyczny
 - Podczas chrztu staliśmy się dziećmi Bożymi
 - Boga nazywamy naszym Ojcem

- Dziękujemy Bogu za rodziców
 - Dziękujemy Bogu za wiarę
 - Całą rodziną chcemy pogłębiać naszą wiarę
 - Uczymy się, czym jest dobro i jak unikać zła
 - Oddajemy cześć Bogu razem z Matką Jezusa (nabożeństwa majowe).
- Klasa II
 - Z Bogiem rozpoczynamy nowy rok szkolny i katechetyczny
 - W tajemnicach różańca poznajemy życie Jezusa i Maryi (nabożeństwa różańcowe)
 - Uczymy się świętości od naszych patronów
 - Oczekujemy i przygotowujemy się na spotkanie z Jezusem (Adwent)
 - Dobremu Bogu powierzamy nasze radości i kłopoty
 - Przepraszamy Boga za popełnione zło i pragniemy zmieniać nasze życie
 - Spotykamy Chrystusa Zmartwychwstałego.
 - Oddajemy cześć Najświętszemu Sercu Pana Jezusa (nabożeństwo czerwcowe)
- Klasa III
 - Rozpoczynamy przygotowanie do Pierwszej Spowiedzi i Komunii świętej
 - Razem z Maryją uczymy się modlitwy (poświęcenie różańców)
 - Święci wzorem do naśladowania
 - Odkrywamy symbole naszej wiary (poświęcenie krzyżyków, medalików)
 - Biblia i modlitewnik w życiu człowieka (poświęcenie książeczek do modlitwy)
 - Jezus światłem naszego życia
 - Krzyż znakiem miłości Boga do człowieka (nabożeństwo drogi krzyżowej)
 - Uczymy się przepraszać Boga i bliźnich (nabożeństwo pokutne)
- Klasa IV
 - Dziękujemy Bogu za dar Eucharystii
 - Chcemy słuchać słowa Bożego – *Mów Panie, bo sługa Twój słucha* – spotkanie połączone z celebracją słowa Bożego oraz wręczeniem egzemplarza Pisma Świętego
 - Eucharystia spotkaniem z Jezusem, który umacnia swoim Słowem i Ciałem
 - Okres Adwentu w życiu wspólnoty Kościoła
 - Okres Narodzenia Pańskiego czasem wdzięczności i uwielbienia Boga
 - Wielki Post czasem naszego nawrócenia
 - Spotkanie z Jezusem przebaczącym
 - Zmartwychwstały Chrystus prowadzi nas do Boga Ojca i umacnia Duchem Świętym

Tematyka spotkań z rodzicami

- Klasa I:
 - Czym jest nauka religii?

- Rozmowa z dzieckiem na tematy religijne
 - Nauka modlitwy w rodzinie
 - Bliskość i obecność Boga wśród nas i w naszym życiu
 - Dziecko darem Boga
 - Rodzina pierwszą wspólnotą wiary
 - Pismo Święte – słowo Boga do człowieka
 - Świętowanie wiary we wspólnocie Kościoła
- Klasa II:
 - Wydarzenia zbawcze w roku liturgicznym
 - Pielęgnowanie tradycji rodzinnych i religijnych w roku liturgicznym
 - Wiara źródłem ludzkiej zyczliwości, pogody ducha, radości
 - Doświadczenie Bożego miłosierdzia w naszym życiu
 - Nawrócenie w życiu człowieka
 - Okazywanie miłości Bogu i ludziom
 - Zaangażowanie w życie wspólnoty Kościoła
 - Systematyczny, świadomy i czynny udział we Mszy świętej
- Klasa III:
 - Narodzić się na nowo, aby odkryć piękno wiary
 - Przygotowanie dziecka do Pierwszej Spowiedzi i Komunii świętej w rodzinie
 - Rok liturgiczny w rodzinie
 - Sakramenty święte znakami Bożej łaski
 - Spotkanie z Bogiem w Liturgii Słowa i Liturgii Eucharystycznej
 - Bóg Ojciec Miłosierdzia – przygotowanie do sakramentu pokuty i pojednania
 - Pierwsza Komunia święta – świętem dziecka i świętem rodziny
 - Pielęgnowanie przyjaźni z Bogiem
- Klasa IV
 - Postawa wdzięczności Bogu za dar życia i wiary
 - Jak pomóc dziecku pielęgnować przyjaźń z Jezusem?
 - Eucharystia sakramentem miłości
 - Świadomy i czynny udział we Mszy świętej
 - Modlitwa w życiu rodziców i dziecka
 - Jak ukazać dziecku wartość sakramentu pokuty i pojednania?
 - Uczestnictwo rodziny w wydarzeniach roku liturgicznego
 - Motywowanie dziecka do zaangażowania się w grupy parafialne

Wskazania niniejsze zostały opracowane przez Komisję Wychowania Katolickiego i zatwierdzone przez Konferencję Episkopatu Polski na mocy uchwały 43/386/2020 z dnia 29 sierpnia 2020 r.